

[Holstein.]

politik. Det var en Mængde Foranstaltninger, en righoldig Menu af Retter, han serverede, men det var en fransk Menu, en Menu, hvor Tillægsretter er opført som selvstændige Retter: Kartoffler sideordnet med Rødspætter og Salat med Lammesteg. Nu staar det jo de sultne Arbejdere og arbejdsløse frit for at nedsvælge denne Menu, men den højtærede Socialminister er ligesom den højtærede Statsminister, formoder jeg, klar paa, at det vil gaa Arbejderne her ligesom de magre Køer hos Farao, der slugte de fede: de blev alligevel ved at være omtrent lige magre. Det er tragisk, og det er ubehageligt, at det er saaledes, navnlig for en socialdemokratisk Regering, men det er sandt, at det er saaledes — Sandheden er jo her i Verden saa ofte baade tragisk og ubehagelig.

Det er imidlertid, som den højtærede Socialminister saa rigtigt pegede paa i anden Del af sit Defensorat, saaledes, at der er store økonomiske Aarsager, som bærer Hovedparten af Skylden for den store Arbejdsløshed ikke blot hos os, men rundt om i hele den civiliserede Verden, Aarsager, som ingen Regering, hverken konservativ eller liberal eller socialdemokratisk, er i Stand til at fjerne. Dette er ubestrideligt, og det er der ingen, der bebrejder den højtærede Regering. Men hvad man har Grund til at bebrejde den, det er, som det ærede Medlem Hr. Korsgaard saa rigtigt sagde, at den har vakt saa store Forventninger ude i Vælgerbefolkningen om, at den vilde være i Stand til i ganske anden Grad end en borgerlig Regering at raade Bod paa disse Følger af den store økonomiske Verdenskrise. Det har man Lov til at bebrejde den. Naturligvis kan det siges formelt, at Socialdemokratiet jo slet ikke har lovet saa meget, slet ikke har givet saa store Løfter. Nej, naar man læser Socialdemokratiets Valgopraab, dets Programopraab ved Valget i Marts 1929, maa jeg indrømme, at formelt har det lovet overmaade lidt. Det var et Program, som jeg benyttede flittigt paa Vælgermøder i min Kreds for at vise Vælgerne, hvor lidt Socialdemokratiet vilde love Vælgerne, vel at mærke, naar det stod umiddelbart foran og regnede med den Eventualitet, at nu skulde det til at overtage Regeringsansvaret. Saa fik Piben en anden Lyd, end naar de Herrer var i Opposition, og der var Fred og ingen Fare, og de roligt kunde kritisere, hvor lidt den borgerlige Regering gjorde, hvor slap, hvor samvittighedsløs den var paa det erhvervsøkonomi-

ske Omraade, hvor langt fra den gjorde, hvad der kunde og burde gøres for at skaffe Beskæftigelse til de uforskyldt arbejdsløse. Da lød det helt anderledes. Og disse Taler i Rigsdagen blev ikke indskrænket til Rigsdagen, men blev ført ud i Agitationen i hele Landet, og det ikke blot i den Tid, Socialdemokratiet var i Opposition, men saa sandelig ogsaa af deres menige Medlemmer i Valgkampagnen før Valget i 1929, til Trods for det overmaade ædruelige, næsten Larsen-Ledet'ske — politisk set — socialdemokratiske Valgprogram. Det har man Lov at bebrejde de Herrer, naar de fører i Marken, at Venstre ikke gjorde, hvad det kunde, at Venstre fører en slap, uenergisk Erhvervspolitik. Ja, selv om de ikke siger andet end dette, saa vækkes der derved en Forventning, og saa ligger der deri et stiltiende Tilsagn til Vælgerne: Men hvis vi kommer til Magten, saa skal I faa at se; saa bliver det helt anderledes, end naar Venstre regerer. Det Tilsagn, det Løfte ligger der i Kritikken af Venstre. I Realiteten er Løfterne umiskendelige; saaledes: det store Løfteskryderi fremtræder i Oppositionen og Løftebryderi under Regeringsansvaret, og disse to Modsætninger er det uhyre vanskeligt at klinke sammen. Den Suppeterrin er slaaet saa grundigt og saa haandfast i Stykker af de Begivenheder, som den højtærede Socialminister ikke er Herre over, at naar de Herrer klinker den sammen, og den igen bliver noget, der ligner et helt Stykke, vil Revnerne være noget af det mest iøjnefaldende ved Kunstværket. Nej! hvad Løfterne angaar, da skorter det ikke. Man maa i Grunden — især hvis man er lidt pessimistisk anlagt — forbavses over, at der her i Verden, og ogsaa i det lille Danmark, i Virkeligheden er saa mange Kandidater, som bliver valgt uden at have lovet lige saa meget som Socialdemokraterne, og det taler i Sandhed til Gunst for den Fornuft og Retsindighed i den jævne Befolkning, som vi alle maa appellere til i Kraft af den almindelige Valgret. Det taler mod Pessimisternes og Misanthropernes Anskuelse, at Socialismen, til Trods for saa mange Løfter, til Trods for saa megen hul og falsk Agitation, alligevel ikke triumferer og ikke har gjort større Fremskridt i Verden, end den har. Saa kan Menneskene alligevel ikke være saa taabelige og ilde-sindede, som man, hvis man er Misanthrop, er tilbøjelig til at tro.

Jeg har et Par Bemærkninger, som det ikke er mig muligt længere at holde tilbage, skønt jeg her i denne Sal Gang paa Gang har gjort det, naar jeg har hørt